

Polsko-chińskie rozmowy o gazie z łupków – Warszawa, 5–8.07.2015

Jest realna szansa na polsko-chińską współpracę geologiczną. Przedstawiciele obu krajów pracują nad specjalnym memorandum w tej sprawie. Jednym z głównych jego punktów ma być kooperacja w zakresie poszukiwań i rozpoznania złóż gazu z formacji łupkowych.

– Pracujemy nad ostatecznym tekstem, który chcielibyśmy podpisać w ciągu najbliższych miesięcy – powiedział, po lipcowych rozmowach z Chińczykami, główny geolog kraju Sławomir Brodziński. Było to już drugie w ciągu ostatnich 12 miesięcy spotkanie z geologami Państwa Środka. Na zaproszenie ministra środowiska Macieja Grabowskiego w dniach 5–8 lipca br. wizytę w Polsce złożyła 5-osobowa delegacja chińskiego Ministerstwa Ziemi i Zasobów (Ministry of Land and Resources – MLR), której przewodniczył wiceminister dr Wang Min. Celem wizyty była kontynuacja rozmów o nawiązaniu współpracy pomiędzy MLR a Ministerstwem Środowiska – zgodnie z ustaleniami poczynionymi w trakcie oficjalnego spotkania głównego geologa kraju, podsekretarza stanu w MŚ Sławomira Brodzińskiego z ministrem Zhong Ziran na Konferencji China Mining w Tianjin w październiku 2014 r. (Główny Geolog Kraju z wizytą w Chinach – Konferencja China Mining 2014, *Prz. Geol.*, 62 (12): 795–796). Chińczycy zapoznali się także z praktycznymi aspektami polskich poszukiwań gazu w łupkach.

Przedstawiciele chińskiego resortu Ziemi i Zasobów spotkali się z ministrem środowiska Maciejem Grabowskim. Głównym tematem rozmów były działania polskiej administracji w zakresie gospodarki zasobami kopalin i koncesjonowania poszukiwań, ze szczególnym uwzględnieniem gazu z łupków. Delegacji chińskiej przedstawiono także wyniki polskich badań dotyczących wpływu poszukiwania i rozpoznawania gazu z łupków na środowisko, pozyskanych ostatnio w ramach realizacji projektu „Ocena zagrożeń dla środowiska powodowanych procesem poszukiwania, rozpoznawania i wydobywania niekonwencjonalnych złóż węglowodorów”, koordynowanego przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska z istotnym udziałem PIG-PIB. Projekt ten, finansowany przez NFOŚiGW, jest realizowany od 2012 r. na zlecenie MŚ w celu zapewnienia informacji niezbędnych do efektywnego zarządzania i kontroli wszystkich etapów poszukiwania, rozpoznania i eksploatacji niekonwencjonalnych złóż węglowodorów w Polsce, w szczególności gazu z łupków. Kolejna runda rozmów toczyła się już w Państwowym Instytucie Geologicznym – Państwowym Instytucie Badawczym. Tym razem delegacji chińskiej towarzyszyli przedstawiciele Ambasady ChRL – dr Xiangdong Ye, radca ds. nauki i technologii oraz pani Shao Yinghong z Sekcji Nauki i Technologii. Stronę polską, oprócz podsekretarza stanu Sławomira Brodzińskiego, reprezentowała zastępca dyrektora Departamentu Geologii i Koncesji Geologicznych MŚ Kinga Wojtczak oraz z ramienia PIG-PIB – dyrektor ds. współpracy i promocji prof. Grzegorz Pieńkowski, a także dr Wojciech Brochwicz-Lewiński z Działu Współpracy Zagranicznej. W rozmowach uczestniczyli również przed-

stawiciele United Oilfield Services Sp. z o.o. – wiceprezes ds. rozwoju dr Cezary Filipowicz i rzecznik prasowy Ryszard Woronowicz. UOS jest wiodącą na polskim rynku firmą wykonującą usługi geofizyczne i wiertnicze, a zwłaszcza szczelinowania hydraulicznego na rzecz koncesjodawców poszukujących gazu z łupków.

Goście z Dalekiego Wschodu zaprezentowali polskiemu partnerom chińską drogę do sukcesów w udostępnianiu złóż gazu z łupków. Dzięki tym osiągnięciom w Chinach, jako w trzecim kraju na świecie (po USA i Kanadzie), doszło do uruchomienia produkcji tego gazu na skalę przemysłową i jej szybkiego wzrostu, rokującego osiągnięcie, czy nawet przekroczenie, ambitnych celów wyznaczonych przez centralne władze chińskie na koniec bieżącego roku i lata następne.

Chińskie dokonania są efektem długofalowej i konsekwentnej polityki władz centralnych, zwłaszcza wsparcia przez Narodową Komisję ds. Rozwoju i Reform oraz Ministerstwo Finansów i Narodową Administrację Energią (NEA) instytucji i firm zaangażowanych w poszukiwania, udostępnianie i uruchamianie produkcji gazu z łupków. W głównej mierze chodzi tu o firmy krajowe, przede wszystkim z grupy Sinopec (China Petrochemical Corp.) i China National Petroleum Corp. (CNPC), ale także o Chińską Służbę Geologiczną. Te działania wspomagające ułatwiły ogromny postęp w pracach geofizycznych, jak i rozwój technologii wierceń oraz metod testowania gazu, a także samego szczelinowania hydraulicznego.

Polskie doświadczenia w poszukiwaniu i rozpoznawaniu niekonwencjonalnych złóż węglowodorów przedstawił prof. Grzegorz Pieńkowski. Nakreślił także możliwe pola współpracy polsko-chińskiej. Dr Cezary Filipowicz i Ryszard Woronowicz uzupełnili prezentację pokazem filmu z zabiegów szczelinowania, jakie United Oilfield Services przeprowadził dla San Leon Energy w otworze Lewino-1G2 k. Gdańska. Po zakończeniu rozmów chińscy goście zwiedzili Muzeum Geologiczne oraz Pracownię Mikrosondy Jonowej SHRIMP IIe/MC.

Podczas wizyty chińska delegacja odwiedziła także wiertnię Wysin na Pomorzu, należącą do PGNiG (koncesja Stara Kiszewa). Gościom, oprócz głównego geologa kraju i zastępcy dyrektora DGiKG MŚ, towarzyszyli tam naczelnik Wydziału Węglowodorów DGiKG MŚ Marta Wągrdzka oraz dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego w Gdańsku Lidia Król, która zaprezentowała strukturę i zadania nadzoru górniczego.

Chiny od kilku lat z sukcesem prowadzą poszukiwania zasobów gazu z łupków w wielu spośród 41 basenów uznanych za najbardziej perspektywiczne w tym kraju. Chociaż warunki geologiczne tam panujące, różnią się w szczegółach od warunków polskich, to jednak są one zbliżone do naszych. Co najważniejsze, Chińczycy doprowadzili do uruchomienia wydobycia gazu z łupków. Dlatego też współpraca z chińskimi specjalistami może się okazać wyjątkowo korzystna dla strony polskiej. Takie konsultacje mogą bowiem rzucić nowe światło na przyczyny zadzi-

wiających rozbieżności w oszacowaniach zasobów tego gazu, zwłaszcza stukrotnej (!) różnicy w przypadku szacunków przedstawionych przez rządową Agencję Informacji Energetycznej USA (EIA) i Służbę Geologiczną USA oraz na dotychczasowe, raczej niezbyt optymistyczne, wyniki prac poszukiwawczych w naszym kraju.

Artykuł powstał w ramach projektu „Wsparcie działań informacyjnych i analityczno-wdrożeniowych nt. węglowodorów z formacji łupkowych na rzecz bezpieczeństwa energetycznego Polski i ochrony środowiska, w tym udziału społeczeństwa w procesie udzielania koncesji” finansowanego ze środków NFOŚiGW.

Wojciech Brochwicz-Lewiński & Andrzej Rudnicki